

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-235 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-66/1405-526
Karar Tarihi : 21.10.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Ali ARIÖZ, Ekrem SOLMAZ, Can TANERİ

C. BAŞVURUDA BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

20 **D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:**

- TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti.
İnkılap Mahallesi Siteyolu Sokak No:21 34768 Ümraniye/İstanbul

- DHL Worldwide Express Taşımacılık Ticaret A.Ş.
Yalçın Koreş Caddesi No:20 34540 Yenibosna Bağcılar/İstanbul

- United Parcel Service Ünspet Paket Servisi ve Ticaret A.Ş.
Mevlana Caddesi No:85 Kat:2/3 34015 Zeytinburnu/İstanbul

30 **E. DOSYA ÖZETİ:** Kargo taşımacılığı sektöründe faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin aralarında rekabeti engelleyici nitelikte anlaşma yaptıkları iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçesinde özetle;

- DHL Worldwide Express Taşımacılık Ticaret A.Ş. (DHL), TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti. (TNT) ve United Parcel Service Ünspet Paket Servisi ve Ticaret A.Ş. (UPS)'nin uzun yıllardır sektörel bazda fiyat birliği içinde oldukları, DHL firmasında çalışan bazı tanıdıklar vasıtasıyla bu konuya ilişkin detaylı bilgi edinilmiş olduğu,
  - 40 - 29 Eylül 2010 tarihinde DHL firmasının yönetim kurulu toplantısında, kartel birliğinin ortaya çıkarılabileceği kanısına varılarak bilgi işlem servisine tüm iç yazışmaların ve diğer bilgilerin yok edilmesi konusunda talimat verildiği, bilgi işlem servisinin söz konusu amaca yönelik olarak dış destek almak suretiyle 7/24 çalıştığı,
  - Ancak, bu süre içinde Rekabet Kurulu'nun bir inceleme gerçekleştirmesi halinde pişmanlık yönetmeliğinden faydalanılabileceğinin şirket avukatlarınca belirtildiği ve diğer firmalara bilgi vermeme konusunda karara varıldığı
- iddia edilmektedir.

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 30.09.2010 tarih ve 7553 sayı ile intikal eden başvuru üzerine yapılan incelemeler neticesinde hazırlanan 30.09.2010 tarih ve 2010-2-235/İİ-10-140.MY sayılı İlk İnceleme Raporu, 30.09.2010 tarih ve 10-62 sayılı Kurul toplantısında ele alınmış ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 14.10.2010 tarih ve 2010-2-235/ÖA-10-321.AA sayılı Önaraştırma Raporu 18.10.2010 tarih ve REK.0.06.00.00-110/500 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-66 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

60 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; DHL Worldwide Express Taşımacılık Ticaret A.Ş., TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti. ve United Parcel Service Ünspet Paket Servisi ve Ticaret A.Ş. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan Taraflar

I.1.1.DHL

DHL, uluslararası hızlı hava taşımacılığı, deniz taşımacılığı, kara ve demiryolu taşımacılığı, kontrat lojistik ve uluslararası posta hizmetleri alanlarında taşımacılık çözümleri sunmaktadır. Deutsche Post DHL Grubu şirketi olan DHL, 220'den fazla ülke ve bölgeyi kapsayan bir alanda faaliyet göstermektedir.

70 I.1.2. TNT

TNT, dünya çapında posta ve ekspres teslim ihtiyaçları konusunda hizmet seçenekleri sunmaktadır. Merkezi Hollanda'da bulunan TNT, Avrupa ve Asya'da taşımacılık altyapısına sahiptir ancak faaliyetlerini dünya çapında genişletmektedir. 200'ün üzerinde ülkede hizmet vermekte olan TNT'nin hisseleri Amsterdam ve New York borsalarında işlem görmektedir.

I.1.3. UPS

Uluslararası hızlı deniz taşımacılığı, hava taşımacılığı, kara ve demiryolu taşımacılığı, lojistik ve uluslararası posta hizmetleri alanlarında faaliyet göstermekte olan UPS'nin 230'dan fazla ülke ve bölgede faaliyeti bulunmaktadır.

80 I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Kargo Taşımacılığı Sektörüne İlişkin Bilgi¹

Ülkemizde kargo taşımacılığı faaliyetini düzenleyen temel mevzuat, 2003 yılında yürürlüğe giren 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak Ulaştırma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 25.02.2004 tarih ve 25384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Karayolu Taşıma Yönetmeliğidir.

4925 sayılı Kanun'un 3. maddesine göre; *"tek parçada en fazla yüz kilogramı geçmeyen genellikle ambalaj ve kap içerisinde olan küçük boyutlu koli, sandık, paket gibi parça eşyaya kargo", "Bağımsız bir işyerinin kullanma hakkına sahip olan ve kargoyu teslim alarak kısa sürede gönderilene ulaştırmak amacıyla kendi gözetimi ve denetimi altında yükleme, boşaltma, depolama, istifleme, aktarma ve gönderilene teslim gibi hizmetleri*

¹ Sektöre ilişkin genel bilgiler 16.02.2010 tarih ve SR/10-2 sayılı soruşturma raporundan temin edilmiştir.

yerine getiren, taşımayı yapan veya yaptıran ve bundan doğacak sorumluluğu üstlenen kişiye ise kargo işletmecisi” denilmektedir.

100 Kargo işletmecisi firmalar, Karayolu Taşıma Kanunu, Karayolu Taşıma Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde belirli standartlara uygun olarak kargo taşımacılığı hizmeti vermektedir. Yasaların taşınmasını yasakladığı nakit, çek, senet, altın, döviz gibi kıymetli kâğıt ve nesnelere; taşıma esnasında bozulabilecek her türlü yiyecek; akıcı, yanıcı, patlayıcı, zehirleyici, pis kokulu her türlü sıvı ve gaz; tek parça olarak 100 kg’ı geçen kargolar, açık demir, mermer vb. yükler ile PTT tekelinde olan mektuplar kargo işletmecilerince taşınmamaktadır. Ayrıca, kargo firmalarının; teslimatları daha önceden belirlenmiş zaman dilimleri içerisinde gerçekleştirmeleri, kesintisiz ve günlük ulaşım imkânı sunmaları, kargoyu adresten alarak adrese teslim etmeleri, ücreti alıcıdan olmak üzere fatura düzenleyebilmeleri, sigortalı ve güvenli taşımacılık yapmaları, belli standartlara bağlı olarak, yalnızca belli büyüklüklere kadar olan ürünleri taşımaları, yurt çapında yaygın ulaşım ve şube ağı ile organizasyona sahip olmaları, kargo hizmetlerinin genel taşımacılık hizmetlerinden belirgin bir biçimde ayrılmasına yol açmaktadır.

110 Karayolu Taşıma Kanunu ve Karayolu Taşıma Yönetmeliği uyarınca, ticari amaçla kargo taşımacılığı yapacak gerçek ve tüzel kişiler Ulaştırma Bakanlığı’ndan “M” türü yetki belgesi almak durumundadırlar. Bu yetki belgesinin taşımanın türüne göre üç çeşidi mevcuttur. M1 yetki belgesi il sınırları içinde kargo taşımacılığı yapanlara, M2 yetki belgesi yurt genelinde kargo taşımacılığı yapanlara, M3 yetki belgesi ise Türkiye merkezli uluslararası kargo taşımacılığı yapanlara verilmektedir. Bunun yanı sıra il içi dağıtıcılık/kuryecilik yapanların P1, yurt genelinde dağıtıcılık/kuryecilik yapanların ise P2 yetki belgesi alma zorunluluğu vardır.

120 Sektörde, yalnızca yurtiçi kargo hizmetlerinde faaliyet gösteren 20 civarında firmanın olduğu ancak bu sektör araştırmalarına göre 6 milyar dolarlık bir büyüklüğü olan sektörün Türkiye’nin coğrafi konumu da göz önüne alındığında, büyüme potansiyeline sahip olduğu düşünülmektedir. Ayrıca uluslararası ağa sahip firmaların da ülke sınırları içinde faaliyet gösteriyor olması kargo taşımacılığı sektörünün yoğun bir rekabet baskısı ile karşılaşma potansiyelini ortaya koymaktadır.

120 **I.2.2. İlgili Ürün Pazarı**

130 Hakkında inceleme yapılan teşebbüsler, şehir içi, şehirlerarası ya da uluslararası alanlarda çeşitli gönderilerin taşınması niteliğinde olan kargo taşımacılığı, posta hizmetleri ve lojistik alanlarında faaliyet göstermektedir. Yukarıda yer verilen sektöre ilişkin bilgilerde de kargo taşımacılığı sektörünün kendine özgü ve ayırt edici özelliklere sahip olduğu, yoğun yasal düzenlemelere tabi olduğu anlaşılmaktadır. Sektörde ülkeden dışarı, ülkeden içeri ve ülke içi gibi değişik hizmet alanlarından bahsedilebileceği gibi, bu hizmet alanları içerisinde gönderinin ağırlığına ve/veya evsafına bağlı olarak da değişik sınıflandırmalar yapılabilecektir. Örneğin ülke içi 5 kilograma kadar olan gönderinin taşıma hizmetleri ayrı, ülke-içi 5 kilogram ve üzeri gönderinin taşıma hizmetleri ayrı bir hizmet grubu, dolayısıyla ayrı bir pazar olarak tanımlanabilir. Bununla birlikte, dosya konusu ihbarın niteliği gereği ilgili ürün pazarı tespitine ihtiyaç duyulmamıştır.

I.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

Haklarında önaraştırma yapılan teşebbüslerin faaliyetleri açısından, kargo taşımacılığı hizmeti sunumunun tüm Türkiye’de gerçekleştirilebilmesinin önünde herhangi bir engel ve pazardaki rekabet koşullarını farklılaştıran ya da bölge ayrıştırmasını gerektiren herhangi bir unsur bulunmamaktadır. Bununla birlikte, teşebbüslerin temel faaliyetlerinin

hem ülkeden dışarı, hem de ülkeden içeri kargo taşımacılığını kapsamı nedeniyle coğrafi pazar tespitine ihtiyaç duyulmamıştır.

140 I.3. Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

Kargo taşımacılığı ve lojistik pazarında faaliyet gösteren DHL, TNT ve UPS'nin aralarında rekabeti engelleyici anlaşma yaptıklarına ilişkin olarak yapılan ihbar sonrasında 01.10.2010 tarihinde ilgili taraflarda yerinde inceleme yapılmış ve bu yerinde incelemeler sırasında şirket yetkilileriyle de görüşülmüştür. İnceleme ve görüşmelerde elde edilen belge ve bilgilere aşağıda yer verilmektedir.

I.3.1. DHL'de Yapılan Yerinde İncelemede Elde Edilen Belge ve Bilgiler

150 01.10.2010 tarihinde DHL'de yerinde inceleme yapılmış ve Şirket Genel Müdürü Michel AKAVÍ ile görüşülmüştür. Yerinde incelemede ihbar konusu iddiaları destekler nitelikte bilgi ve belge elde edilememiş, aksine, tarafların yoğun bir rekabet içinde olduklarını, pazarda müşterilerin güçlü konumda olduklarını ve firmaların birbirleriyle rekabet etmelerini sağlayacak şekilde bu güçlerini kullandıklarını gösterir nitelikte belgelere ulaşılmıştır. Bu belgelerden bazılarında aşağıda yer verilmektedir.

- Şirket çalışanı (.....) tarafından diğer şirket çalışanlarına gönderilen e-postada yer alan *"TNT yeni bir standart liste ve bölgeler listesini müşterilere dağıtmaya başladı. Ekli listeyi ve bölgeleri inceleyip yorumlayabilir misin? TNT'nin bu atağına ve standart listesine karşı biz de bir liste oluşturmamız. Alternatif önerilerini paylaşırsan sevinirim."* ifadesi,
- Şirket çalışanı (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan *"...Ayrıca son zamanlarda TNT'nin US fiyatlarında çok agresif davrandığını ve bu sebeple bazı müşteriler karşısında zor durumda kaldığımızı da belirtmek isterim..."* ifadesi,
- 160 - Şirket çalışanı (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan *"Hema'dan alamadığımız 358 kg. Finlandiya gönderisi. Kilobaşı (.....) dip fiyatımız. Müşteri telefonda TNT'den (.....) euro aldığını belirtti."* ifadesi,
- Şirket çalışanı (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan *"Firma TNT ile çalıştığı dönemde kendilerinden tek bir telefon dahi almadan (.....) gün vade kullandıklarını belirtirken bizimle çalıştığı dönemde daha vade (.....) günlerdeyken her gün aranınca bıkarak servisimizin daha iyi olmasına rağmen bizi yavaş yavaş bıraktıkları bilgisini vermiştir."* ifadesi,
- 170 - Şirket çalışanı (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan *"Aşağıda az kiloda ama vermemizin imkansız olduğu bir fiyatla Aramex'e kaptırdığımız bir gönderi var."* ifadesi,
- Şirket müşterilerinden (.....) tarafından gönderilen e-postada yer alan *"İlişikte UPS'ten aldığımız özel fiyat teklifini bulabilirsiniz. Çok iyi bir fiyat, o yüzden onlarla çalışacağımızın teyidini verdik. Ancak öğlene kadar daha iyi bir teklifle gelebilerseniz değerlendirmeye alınır."* ifadesi ile ilgili e-postaya yönelik olarak şirket çalışanı (.....) tarafından şirket çalışanlarına gönderilen e-postada yer alan *"Dün size fuar fiyatı olarak (.....) Euro göndermiştim ve bunu da gördük demiştim. Sanırım UPS express sektörüne yeni bir anlayış getirmeyi planlıyor. Ekteki teklif (.....) Euro. Herhalde bedavayı görmemiz an meselesi. Müşterimiz bile çok iyi fiyat teklifi diye kendi itiraf etmiş ekte."* ifadesi,
- 180

- Yine aynı e-postaya ilişkin olarak şirket çalışanı (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan *“Ekte, UPS’in (.....) firmasına yaptığı teklifi bulabilirsin. Bir gelişme olmadığı takdirde UPS ile çalışacaklar fuar için. Teklif (.....) gidiş ve (.....) dönüş. Öğlene kadar daha iyi bir teklif olursa değerlendiririz derler.”* ifadesi ile ilgili e-postaya yönelik olarak şirket çalışanı (.....) tarafından gönderilen e-postada yer alan *“Sanırım ok veremeyiz UPS e hayırlı olsun diyorum.”* ifadesi.

I.3.2. TNT’de Yapılan Yerinde İncelemede Elde Edilen Belge ve Bilgiler

190 01.10.2010 tarihinde TNT’de yerinde inceleme yapılmış ve Şirket Genel Müdürü Turgut YILDIZ ile görüşülmüştür. Yerinde incelemede ihbar konusu iddiaları destekler nitelikte bilgi ve belge elde edilememiş, aksine, tarafların yoğun bir rekabet içinde olduklarını, pazarda müşterilerin güçlü konumda olduklarını ve firmaların birbirleriyle rekabet etmelerini sağlayacak şekilde bu güçlerini kullandıklarını gösterir nitelikte bulgulara ulaşılmıştır. Bu belgelerden bazılarında aşağıda yer verilmektedir.

- Şirket müşterilerinden (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan *“Telefonda görüştüğümüz gibi, rakip firmanın bana geçilen teklifini size iletiyorum. Fakat ricam şudur ki, bu mailden firmanın haberi olmamasıdır. Size bahsetmiş olduğum gibi fiyatlar şu an sizinle çalıştığım fiyatlardan iyi gözüküyor. Kendilerine verdiğim hedef fiyat üzerinde çalışma yapıyorlar sanırım kısa bir süre içinde dönecekler.”* ifadesi, 200
- Şirket çalışanlarından (.....) tarafından müşteri ile yapılan fiyat pazarlığı sonrasında diğer şirket çalışanlarına atılan bilgilendirme niteliğindeki e-postada yer alan *“DHL’den bu akşam çok daha uygun fiyat verilmiş rakam vermiyor ancak (.....) Euro fiyat daha uygun Maalesef fiyatı yakalayamadık ve gönderi DHL’e gönderildi.”* ifadesi,
- Şirket çalışanlarından (.....) tarafından diğer şirket çalışanlarına gönderilen e-postada yer alan *“Müşterimden aldığım habere göre, DHL yeni bir departman kurmuş GERİ KAZANIM / Re-gain Dep.- Geçtiğimiz yıl kaybettikleri müşterileri sürekli arıyor ve ziyaret ediyorlarmış...Çok baskı uyguladıklarını, fiyatların oldukça düşük olduğunu geçen senelere göre farklı bir politika izlediklerini söyledi.”* ifadesi ile ilgili e-postaya yönelik olarak şirket çalışanı (.....) tarafından diğer şirket çalışanlarına gönderilen e-postada yer alan *“DHL’in son dönemdeki aktiviteleri aşağıda belirtilen hususu destekliyordu...Yıl başından itibaren son derece agresif bir politika izlemeye başladıklarını hepimiz biliyoruz.”* ifadesi, 210
- Şirket çalışanlarından (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan *“...bu hafta yine DHL’in baskısı sebebiyle kaçamadığımız zorunlu iki gönderide kg başı (.....) Euro var, bu iki firmanın diğer ağır gönderilerinde (.....) ve üzerini uyguladık ancak bu ikisi cons da Dış Tic personeli tarafından DHL aranarak alınan fiyatlara karşın görmek durumunda kaldığımız her ikisi de oldukça ağır mallar, rakibi sokmamak için onayladığımız fiyatlar maalesef...”* ifadesi, 220
- Şirket çalışanlarından (.....) tarafından diğer şirket çalışanlarına gönderilen e-postada yer alan *“...Ups’in bugünlerde Bursa’da (Özellikle DOSAB) başlayan ve Eskişehir/Kütahya’da devam eden bilinçli bir hareketi söz konusu. Kaybettikleri tüm eski müşterilerini üst düzeyde ziyaret ediyorlar. Görüşmeye genellikle vade avantajı sunacaklarını söyleyerek giriyorlar, iki üç günlük bir sürede de çok düşük fiyat teklifini gönderiyorlar. Kalabalık bir ekibin ziyareti, uygun vade koşulları ve son derece düşük fiyat kotasyonları en sadık müşterilerimizi bile etkileyebiliyor. Bu dönem özellikle UPS’ten kazandığımız müşterilere aktivitelerimizi arttırmalıyız...”* ifadesi,

- 230 - Şirket çalışanlarından (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan “Kayseri’de rekabet giderek ağırlaşıyor. Aşağıdaki üç gönderi için maalesef stratejimiz dışında hareket etmek durumunda kaldık...tamamında indirim yapmadığımızdan bunları yapmamamız direk DHL’in içeri girmesine neden olacağı için zaruriyetten ve diğer gönderileri korumak için yaptığımız, yetkiliyi DHL’e karşı ve yönetimine karşı koruduğumuz mecburi indirimler...” ifadesi.

Şirket Genel Müdürü Turgut YILDIZ ile yapılan görüşmede kendisi tarafından;

- 240 - Dünya çapındaki taşıma faaliyetleri için genel olarak kurumsal müşteriler ile çalışıldığı ve müşteriler ile çerçeve niteliğinde bir taşıma anlaşması imzaladıkları, bu sözleşmelerin kesinlikle bağlayıcılık ve yaptırım içermediği, bir müşterinin istediği kadar farklı kargo firmasıyla çalışabileceği,
- En büyük maliyetin yakıt ve kurdan kaynaklandığı, fiyatlarda genel merkezin de etkili olduğu, müşterilerin gönderi adetlerinin büyüklüğünün ve gönderilerinin bölgesinin de fiyatta önemli olduğu,
- Fiyat listelerinin müşteriye yönelik analizler sonucunda oluştuğu, kamu kurumlarının ve bazı büyük özel şirketlerin ihale usulü ile çalıştığı

ifade edilmiştir.

I.3.3. UPS’de Yapılan Yerinde İncelemede Elde Edilen Belge ve Bilgiler

250 01.10.2010 tarihinde UPS’de yerinde inceleme yapılmış ve Şirket Satış Müdürü Erdal ÖZYILMAZ ve Finans ve Muhasebe Müdürü Ahmet GÜLGÖR ile görüşülmüştür. Yerinde incelemede ihbar konusu iddiaları destekler nitelikte bilgi ve belge elde edilememiş, aksine, tarafların yoğun bir rekabet içinde olduklarını, pazarda müşterilerin güçlü konumda olduklarını ve firmaların birbirleriyle rekabet etmelerini sağlayacak şekilde bu güçlerini kullandıklarını gösterir nitelikte bulgulara ulaşılmıştır. Bu belgelerden bazılarında aşağıda yer verilmektedir.

- (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan “ ...Şimdi (.....) işini tamamlama aşamasındayız, yurtdışı ayağını biz yapacağız, iç dağıtım olayını da sizinle yapmak istiyoruz. Fiyat konusunda güncel tedarikçiler TNT ve DHL farklı bir fiyat uyguluyor, şöyle ki;

TNT

İstanbul içi (.....)

260 İstanbul dışı (.....)usd/ds

DHL

İstanbul içi (.....)

İstanbul dışı (.....)

...Önce sizinle konuşmak istedik. Ne dersiniz bunu İstanbul içi (.....), İstanbul dışı (.....) usd/ds yapabilir miyiz?” ifadesi,

- 270 - Şirket çalışanı (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan “Dün Zara firması Sun Tekstile ziyarete gelmiş. DHL’in (.....) günde teslimat yaptığını UPS’in (.....) getirdiğini ifade etmişler. Sun Tekstile bu yüzden DHL girmiş olacak. Sun Tekstil’den DHL’i zor çıkarttık şimdi tekrar firmaya girecek...” ifadesi,

- Şirket çalışanı (.....) tarafından diğer şirket çalışanlarına gönderilen e-postada yer alan “Yannick buradayken DHL ve TNT'nin (.....) belirlemek, bunları çalışmak ve kazanmaya yönelik aksiyonlar üzerine konuştuk.” ifadesi,
- Şirket çalışanı (.....) tarafından şirket çalışanı (.....) gönderilen e-postada yer alan “Aşağıda detaylarını belirttiğim firma DHL müşterisi ve DHL ile sorun yaşıyorlar. ...Fiyat teklifi sunumu için ziyarete bekleyecekler.” ifadesi,
- Şirket müşterilerinden (.....) adına (.....) kendilerine TNT tarafından verilen fiyatları ekinde gönderdiği e-postaya ilişkin olarak şirket çalışanı (.....) diğer şirket çalışanlarına gönderdiği e-postada yer alan “Ekte (.....) fiyat listesi mevcut. Eğer ekteki listeye göre ayarlama yaparsak tüm kapasiteyi bizimle yapacaklar.” ifadesi, 280
- Şirket müşterilerinden (.....) adına (.....) kendilerine DHL tarafından verilen fiyatları ekinde gönderdiği e-postaya ilişkin olarak şirket çalışanı (.....) diğer şirket çalışanlarına gönderdiği e-postada yer alan “Ekli maile istinaden; DHL fiyatlarının da yer aldığı yükü ilgili rekabetçi bir fiyat teklifi konusunda yardımlarınızı rica ederiz.” ifadesi,
- Şirket (.....) masasında bulunan Rekabet Karşılaştırması başlığını taşıyan ve UPS'in en yakın rakipleri olan TNT ve DHL ile temel rekabetçi noktalara ilişkin karşılaştırılmalarını içeren belgede TNT'nin fiyatlarına ilişkin olarak yer alan “Ağır kilolarda bize göre (.....) ile (.....) arası daha ucuz fiyat veriyorlar. Müşterilerin potansiyellerine göre uygulanan liste fiyatları (.....) arasında daha ucuz.” ifadesi ile DHL'in fiyatlarına ilişkin olarak yer alan “Ağır kilolarda bize göre (.....) arası daha ucuz fiyat veriyorlar. Müşterilerin potansiyellerine göre uygulanan liste fiyatları (.....) arasında daha ucuz.” ifadesi ve FedEx'in fiyatlarına ilişkin olarak yer alan “Amerika gönderileri için bize göre (.....) daha ucuz fiyat uygulayıp, listelerindeki Amerika Zone'nu daha düşük Zone çekerek fiyat avantajı sağlamaları.” ifadesi. 290

Şirket Satış Müdürü Erdal ÖZYILMAZ ve Finans ve Muhasebe Müdürü Ahmet GÜLGÖR ile yapılan görüşmede kendileri tarafından;

- Taşıma ihtiyacı olan firmaların araştırıldığı, onlara belirli fiyatların verildiği ve buna göre faaliyetlerin gerçekleştirildiği,
- Firmalara fiyat teklifi gittiği, sonrasında firma ile anlaşma yapıldığı, kişilerin geliri, ürünün büyüklüğüne, anlaşmanın türüne, zamanına göre farklı indirimler yapabildikleri, 300
- Üniversite öğrencilerine yönelik olanlar dışında kampanyalarının olmadığı, bu tür kampanyaların ise sadece tanıtım amaçlı olduğu,
- Anlaşmaları olmayan teşebbüslere indirim yapmadıkları, aksi halde çok geniş bir pazar olduğundan zorlanacakları, bu nedenle anlaşma öncesinde teşebbüslere indirim verilmediği,
- Piyasadaki müşterilerin, firmaların fiyatlarını düşürmeye yönlendirmek ve rekabet ettirmek bakımından güçlü oldukları, müşterilerin rakip fiyatlarını ortaya koyarak ona göre diğer firmaları yönlendirebildikleri, 310
- Bu nedenle piyasanın fiyatını kendisinin belirlemede olduğu, müşteri fiyatını verince kendilerinin fiyatla çok fazla oynama şanslarının olmadığı,
- Teşebbüslerin pek çok hizmet sağlayıcı ile aynı anda çalıştığı, bunun maliyet temelli sebeplerden kaynaklandığı, ancak firmalar arasında diğer gönderileri almak için rekabetin devam ettiği,

- Teşebbüslerin rakipleri çarpıştırmalarının kriz zamanında daha yaygın olduğu bu nedenle kendilerince uygulanan iskonto oranlarının gittikçe arttığı ifade edilmiştir.

I.3.4. Fiyat Listeleri

320 Yerinde incelemede ayrıca üç teşebbüsün de müşterilerine uyguladığı fiyat listeleri incelenmiş ve (tüm müşteri gruplarının büyük çoğunluğuna uygulanan) bu listelerdeki fiyatlara göre, aynı ürün grupları ve aynı hizmetler için teşebbüslerin 2008 ve 2009 yılı fiyatları ile bu fiyatlardaki değişim oranları hesaplanmış olup, bu bilgileri içeren tablolara aşağıda yer verilmiştir²:

Tablo 1: UPS, DHL ve TNT'nin Çeşitli Ağırlıklar için 2008 yılı 1. Bölge Dışı Gönderi Fiyat Tarifeleri (ABD Doları)

Ağırlık (kg)	UPS	DHL	TNT
0,5	(.....)	(.....)	(.....)
1	(.....)	(.....)	(.....)
2	(.....)	(.....)	(.....)
5	(.....)	(.....)	(.....)
10	(.....)	(.....)	(.....)
15	(.....)	(.....)	(.....)
30	(.....)	(.....)	(.....)

330 Tablo 2: UPS, DHL ve TNT'nin Çeşitli Ağırlıklar için 2009 yılı 1. Bölge Dışı Gönderi Fiyat Tarifeleri (ABD Doları)

Ağırlık (kg)	UPS	DHL	TNT
0,5	(.....)	(.....)	(.....)
1	(.....)	(.....)	(.....)
2	(.....)	(.....)	(.....)
5	(.....)	(.....)	(.....)
10	(.....)	(.....)	(.....)
15	(.....)	(.....)	(.....)
30	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 3: UPS, DHL ve TNT'nin Çeşitli Ağırlıklar için 2008-2009 yılı 1. Bölge Dışı Gönderi Fiyatları Oransal Değişim (%)

Ağırlık (kg)	UPS	DHL	TNT
0,5	(.....)	(.....)	(.....)
1	(.....)	(.....)	(.....)
2	(.....)	(.....)	(.....)
5	(.....)	(.....)	(.....)
10	(.....)	(.....)	(.....)

² Tabloların oluşturulmasında UPS ve DHL'nin, 2008 ve 2009 yılı outbound/ülkeden dışarı 1. Bölge tarifeleri esas alınmıştır. TNT için ise, her bir müşteri için farklı fiyatlandırma/tarife uygulandığından, TNT'nin müşteriden elde ettiği gelire göre yaptığı sınıflandırma esas alınmış, küçük olarak addedilen müşteri grubundan seçilmiş bulunan bir müşteri için uygulanan 1. Bölge fiyat listesi esas alınmıştır. Daha sonra üç teşebbüsün de 2008-2009 yılları fiyat değişimi yüzdesel olarak hesaplanmıştır. Hesaplama ülke dışı tarifelerin esas alınma nedeni, hakkında inceleme yapılan teşebbüslerin özellikle ülke-dışı gönderi faaliyetlerinin önem arz etmesidir.

15	(.....)	(.....)	(.....)
30	(.....)	(.....)	(.....)

Tablolar incelendiğinde, önaraştırma konusu teşebbüslerin aynı hizmetler için uyguladıkları fiyatlar ve bu fiyatların 2008-2009 yılları için değişiminin farklılık arz ettiği, değişim sonrası da fiyatlarda bir yakınsama olmadığı görülmektedir.

340 I.4. Değerlendirme

İhbar başvurusunda, başvuru sahibi tarafından ortaya konulan iddia; kargo taşımacılığı ve lojistik sektöründe faaliyet gösteren DHL, TNT ve UPS'nin aralarında anlaşma yapmak suretiyle fiyat tespitinde bulduklarına ilişkindir.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde *“Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.”* denilmekte ve bu ihlali oluşturan başlıca haller sayılmaktadır. Bu hallerin başında ise *“a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi”* sayılmaktadır.

350 Bu nedenle, bu bölümde DHL, TNT ve UPS'nin anlaşma içinde oldukları iddiasının değerlendirilebilmesi için öncelikle tarafların ihbar konusu eylemleri gerçekleştirip gerçekleştirmediklerinin ve rekabet hukuku bağlamında bir ihlalde bulunup bulunmadıklarının tespiti gerekmektedir.

Yerinde incelemede, üç teşebbüste de, ihbar konusu olan, teşebbüslerin gönderi fiyatlarını birlikte tespit ettiklerini gösterir herhangi bir belge ya da bulguya ulaşılamamış, aksine söz konusu teşebbüslerin birbirleri ile rekabet içerisinde oldukları ve birbirlerinin müşterilerini kazanmak üzere fiyat ve diğer hizmet şartlarında değişiklikler/iyileştirmeler yaptıkları tespit edilmiştir.

360 Bunun yanında teşebbüslerden alınan 2008 ve 2009 yıllarının fiyat listeleri de incelenmiş, aynı tür ürün gruplarında uygulanan fiyatların farklılık arz ettiği, bu fiyatlara uygulanan değişim oranlarının da, bu üç teşebbüs için birbirinden oldukça farklı olduğu tespit edilmiştir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

370